

невідомі», «Мрійник» та багатьох інших, доля яких невідома й до сьогодні. Однак працівникам Полтавського художнього музею вдалося розшукати, врятувати, повернути до місця збереження близько 50 одиниць живописних робіт (це приблизно вдвічі менше, ніж було в свій час отримано В. Г. Короленком), а також альбоми й декілька скульптур художника.

Відомо, що В. Г. Короленкові подобався вислів його сучасника, популярного французького публіциста XIX століття Франциска Сарсе: «Кожне покоління ставиться із співчуттям або глузуванням до попереднього». Таке правдиве узагальнення має під собою міцний фундамент, а роль музеїв, бібліотек, архівів у створенні цього фундаменту в усі часи безцінна.

ЛІТЕРАТУРА

- Короленко, В. (1906). Договор монастиря со сницарем: 1720 г. *Киевская старина*, 7/8, 71-74.
 Короленко, В. (1923). *Полное посмертное собрание сочинений*. (Т. XVIII). Государственное издательство Украины.
 Поленова, И. В. (1983). *Ярошенко в Петербурге*. Москва: Лениздат.

REFERENCES

- Korolenko, V. (1906). Dogovor monastyrja so snicarem: 1720 g. [*Contract of the monastery with the snitch: 1720*]. *Kievskaja starina [Kiev antiquity]*, 7/8, 71-74.
 Korolenko, V. (1923). *Polnoe posmertnoe sobranie sochinenij [Complete posthumous collection of works]*. (Vol. XVIII). Gosudarstvennoe izdatel'stvo Ukrainy.
 Polenova, I. V. (1983). *Jaroshenko v Peterburge [Yaroshenko in St. Petersburg]*. Moskva: Lenizdat.

EFFECTS OF EU'S NORM PROMOTION ON CHANGES IN CULTURAL VALUES OF NON-MEMBER STATES: CASE OF UKRAINE

Lena Surzhko

In recent decade Ukraine, has sought to move toward closer relationship with the EU. It is accepted that the begging of the recent Russia-Ukraine conflict originated when former president Yanukovich refused to sign a long awaited Associational Agreement with the EU on November 21, 2013. That decision let to the popular protests in Kyiv's Independence Square, called Euro-maidan. The brutal police tactics against the peaceful protesters increased the polar disapproval of the government. The unresponsiveness and cynicism of the administration let to the so-called Revolution of Dignity, which deposed Yanukovich and ushered Russia-Ukraine conflict. Since the presidential election in May of 2014 Ukraine has signed the Association Agreement and received a visa free travel program with Europe. A number of domestic reforms aimed at bringing Ukraine closer to EU also followed in the last three years.

The soft power of the EU has been recognized as one of the greatest assets of EU foreign policy. Though treaties of association and trade agreements EU has been shown to influence the institutional and policy changes in non-member states. Yet, we know relatively little about the power of EU to influence the attitudes and values of individual citizens. This paper seeks to contribute to the study of EU soft power in non-member states by exploring the attitudes toward gay rights in Ukraine.

The change in domestic attitudes is usually attributed to the work of domestic activists and institutions. However, international organizations interested in facilitating change have been keen on promoting and funding such activities. The influence of the supranational policies of the European Union on the domestic policies and attitudes in the member states is well documented (Goetz & Hix, 2001; Olson, 2002; Schimmelfennig, 2003; Schimmelfennig, Engert, & Knobel,

2006; Schimmelfennig & Sedelmeier, 2005). Moreover, recent studies have suggested that EU has ventured into a new field of highly contested moral issues, such issues as rights of ethnic and sexual minorities, immigration policies, etc. (Leconte, 2008).

Gay rights are a particularly contested moral issue and even in the old “EU-15” where the experience with the European institutions has been longest the EU’s promotion of gay rights has not been fully accepted. Recent research shows that accession process created a perception of EU forcefully imposing the liberal values, which created a backlash against the EU and LGBT community in new post-communist member states (O’Dwyer, 2012). For non-member states like Ukraine, where the linkages with EU are still thin, the EU influence remains ever more questionable. This paper utilizes an elite cuing theory (Zaller 1992) and focuses on the direct role EU might have on such domestic attitude change.

We employ a survey experiment in order to compare the ability of EU vs domestic politics activists to influence pro-gay rights through media priming in Ukraine. The two survey experiments were conducted in spring of 2013 and summer of 2017. The fundamental question the paper seeks to answer is Does it matter where the message is coming from? Are supranational or national actors more effective in introducing change on the contested and morally charged issues like the gay rights among the citizens of non-EU member states? The answer to this question is particularly important for the future of Ukraine.

ЗНАЧЕННЯ ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ У ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ-ІСТОРИКІВ

Ірина Цебрій

Виховне значення театру для студентів-істориків важко переоцінити, адже не лише актор проживає не одне життя, ставить себе в безліч ситуацій, викликає у глядачів сльози й сміх, змушує себе любити або ненавидіти, а в театрі співпереживають не лише ті студенти, котрі безпосередньо відтворюють історичний образ на сцені, а й усі, хто за цим спостерігає, сприймаючи чи не сприймаючи за ідеал героя та далекі епохальні події.

Тому метою створення театру «Фабула» є відродження кращих театральних традицій шкільного театру Середньовіччя; ми працюємо саме за методологією середньовічного театру. Зважаючи на те, що актори театру за фахом історики, намагаємося завдяки засобам виразності театрального мистецтва розкрити для глядачів віддалені в часі події, показати історичну епоху зсередини, розкрити вчинки тих творців історії, яким вдавалося її змінювати.

Театр «Фабула» працює на історичному факультеті вже тринадцять років. Основою його діяльності є дослідження та творча робота з драматичними джерелами, що пов’язані з подіями героїчної стародавньої та середньовічної історії. Чому саме ми зробили такий вибір? Відповідь на це питання не є однозначною. По-перше, його юні актори, здебільшого студенти історичного факультету, завдяки театру мають можливість пізнати віддалену у часі епоху через утілення героїчних образів і подій; по-друге, європейський театр (у розумінні сучасної європейської спільноти, якої ще не було в Античну добу) бере свій початок із Середньовіччя, тому ми намагаємося зберігати й передавати його традиції; по-третє, епоха Великого переселення народів, утворення європейських держав, долі їхніх харизматичних лідерів – це ґрунт для виховання патріотизму й моральності в сучасній молоді, розуміння відправної точки історії кожної країни; по-четверте, на перший погляд може здатися дивним, але Середньовіччя дуже близьке за духом до нашої епохи, воно знаходилося на зламі між Античністю й Новим часом, було насичене релігійними та політичними конфліктами, в його досвіді